

MARLEEN SCHOLTEN,
WUNDERBAUM

LA CODISTA

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #643
© 2020, Marleen Scholten, Wunderbaum
Eerste druk 2021

isbn 978-94-6076-643-5
nur 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of verveelvoudigd zonder schriftelijke toestemming van de schrijver en De Nieuwe Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any way without written permission from the writer and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit

Mara Aronson
Connie Nijman
Ditte Pelgrom
Redacteur
Ricky Schouten

Typografie en basis lay-out

Connie Nijman
Printwerk
Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl
Postadres De Nieuwe Toneelbibliotheek
Willem Beukelsstraat 42 1097 ct Amsterdam

La Codista is online te bestellen op:
www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

Personage

La codista

la codista
64.

Ik heb 127.

‘Dag mevrouw D’Angelo. Ja, er zijn er nog altijd 63 voor mij. Geen haast. Tot straks.’

Vaak als ik mevrouw D’Angelo aan de telefoon heb, hoor ik haar oorbellen. Ze maken een zacht tingelgeluid.

64.

Het halve leven is wachten.

Gelukkig heb ik goeie schoenen. Als je lang moet wachten, zijn goeie schoenen essentieel. Deze komen bijvoorbeeld uit de Marche. Kleding in laagjes, dat je kunt pellen. Als een ui. Hangt van de seizoenen af. Soms is er airconditioning, soms is het warm, klam. Water en sigaretten. Sigaretten optioneel natuurlijk. En muntjes voor de koffiemachine.

‘Ik sta hier al uren! Het is gewoonweg bla bla bla bla bla bla bla!’

Dat begint goed.

Om maar niet te spreken van iemand die voordringt in de rij. ‘LOMP!’

Soms is een koptelefoon ook niet mis. Al sluit ik me liever niet af. Gembersnoepjes. Om wakker te blijven. Deodorant en ontsmettingsgel voor je handen.

En geduld. Je moet een beetje geduld hebben.

Er zijn mensen die wachten maanden op een operatie. Jaren om inwoner te worden van een land.

Mensen die weken wachten op een formulier of alleen maar een antwoord.

Mensen die de hele ochtend wachten om een pakketje te versturen.

Dagen op vervroegd pensioen.

Er zijn mensen die wachten 45 minuten aan de telefoon.

Mensen die nachten wachten voordat ze kunnen bevallen.

Uren buiten voor de Zara op Black Friday.

Er zijn mensen die wachten en alleen maar de tijd uitzitten. Niemand wil alleen maar de tijd uitzitten. Ook niet als ze zeggen van wel.

‘Nee hoor, ik zit alleen maar de tijd uit’ is geen vrolijke zin. En ook niet echt geloofwaardig.

Er zijn mensen die maken selfies in de rij. Met emoticons die zo kijken: ‘Mijn god, wat is het hier saai.’

Voordat ik dit werk begon, keek ik nooit echt naar mensen. Ik registreerde geen gezichten, geen uitdrukkingen. Mensen liepen langs en dat was het.

Ik ben begonnen de mensen achter de balie te observeren. Zij zien de hele dag dit:

beweging van ongeduld

Stel je voor: jij zit daar achter de balie en voor je staat iemand, die de hele tijd zo doet.

Alsof de tijd sneller gaat als je zo doet.

Maar ze roepen nooit: ‘Ga in godsnaam even zitten!’

Nee, dat doen ze niet, de mensen achter de balie.

Ah.

65.

De zin: ‘Nee mevrouw, zo werkt het niet’ is de meest gebruikte zin ooit, wist u dat? Daarna komt: ‘Nee nee, dat heeft u niet goed gelezen.’ Of: ‘Waarschijnlijk heeft u het niet goed begrepen?’ Of ook: ‘Nee. Dat is niet

zo.'

Maar het ergste is als de mensen achter de balie niks meer zeggen. En ze je alleen maar nog aankijken. Doodstil, kalm, omdat ze weten dat ze gelijk hebben. Op dat moment weet je dat je beter een andere keer moet terugkomen of nog beter, helemaal nooit meer.

66.

67. Nou. Nog 60 wachtenden voor me.

Ik was onlangs in de apotheek. Ik moest medicijnen halen voor een advocaat. Advocaat Sanna. Hij had graag dat ik ging. 'Doe maar alsof je mijn vrouw bent', zei hij. 'Tuurlijk, graag.'

In de apotheek stond ik achter een grote en lange vrouw in boerka, ik zag haar alleen van de achterkant. De apotheker probeerde iets uit te leggen over de beschikbaarheid van een medicijn, met harde stem. Ze deed iets wat we allemaal doen als we doorhebben dat we niet begrepen worden, ze ging steeds harder praten. Het punt was dat het medicijn pas na het weekend verkrijgbaar was en het was vrijdag. Maar de vrouw voor mij begreep het niet en bleef wijzen op het recept van de arts. De apotheker schudde nee met haar hoofd en zei nu nog harder dat het medicijn niet beschikbaar was op dat moment.

De vrouw in boerka bleef stilstaan.

De apotheker boog zich met haar hele lijf over de toonbank:

'NIET VANDAAG! MAANDAG! VOLGENDE WEEK! MAANDAG!'

Stilte.

Zou ik misschien iets moeten zeggen?

Maar het was te laat, ze was al weg.

Het is mijn beurt. Ik geef het recept van de advocaat.

Die waarschijnlijk op dat moment een Wagyu biefstukje met roze Himalaya zout zit te eten samen met andere advocaten. Of net een matige grap vertelt aan zijn assistente op kantoor.

'Goeiemiddag, ik ben de vrouw van advocaat Sanna.'

De apotheker zoekt naar het medicijn.

Ze zag er een beetje geschrokken uit. Van alles. Van hoe de dag gegaan was. Hoe het kwam dat ze zo gereageerd had.

MAAK JE GEEN ZORGEN, wilde ik zeggen. HET IS NIET JOUW

SCHULD.

Maar ik zei: 'dank u wel.'

Nog 60 nummers.

Laten we wachten.

Het is niet altijd makkelijk aan anderen uit te leggen wat voor werk ik doe.

– Ik ben webdesigner. Ik hou me bezig met digital content en graphics.

– Ik ben codista. Ik sta in de rij voor anderen tegen betaling.

– Je staat in de rij? Voor anderen? En wat doe je dan? Wacht je?

– Ik wacht.

Ja misschien kan ik ook andere dingen, ik weet het niet.

Ik dacht dat ik goed was in iets anders, maar blijkbaar was dat niet zo.

Dus nu wacht ik.

Moet je talent hebben om te wachten, hoor ik vaak.

Dat vind ik een goeie vraag. Moet je talent hebben om iets te kunnen.

Soms betwijfel ik het.

Ik geloof dat andere mensen meer geluk hebben in het leven.

Niet dat ik wacht tot het geluk vanzelf op me af komt vliegen. Dat denk ik niet.

Ik heb mijn eigen werk gecreëerd. Mijn wachten is heel concreet. Ik wacht in de rij. Ik doe bureaucratisch werk voor anderen. Het enige dat ik nodig heb is een volmacht.

Ik stel me voor dat ik wacht op mijn eigen verzekering, op mijn rijbewijs, mijn uitkering, mijn burger servicenummer, mijn boete, mijn medicijnen.

Ik stel me voor dat ik de persoon ben voor wie ik wacht.

Misschien ben ik daarom zo goed in dit werk.

68.

Ik ben bevriend geraakt met een assistente van een arts waar ik vaak

kom voor een klant. De assistente heet Carla. De naam van de klant zeg ik niet om privacy redenen.

Carla is aardig en handig. Soms hoor ik haar praten aan de telefoon, als ik in de wachtkamer zit. Ze kan goed luisteren. Het lijkt alsof ze echt gelukkig is in haar werk.

Toch huilde ze laatst. Ik vroeg haar wat er was en ze zei dat ze bedreigd was aan de telefoon. Door iemand die had gezegd dat hij haar en haar dochter wist te vinden. Dat ze een stomme kuthoer was die er maar voor moest zorgen dat er plek was bij de dokter, anders zou hij wel even langskomen en haar benen breken.

Ik gaf haar een broodje uit mijn lunchdoos. Ze glimlachte en zei: 'Ach, weet je dat wij assistentes het wel gewend zijn. Het is onderdeel van ons vak geworden. De vraag is, hoe hou je ze buiten, de rotzakken? Ik hoop dat hij crepeert.'

Vanaf dat moment kijk ik anders naar Carla. Misschien zijn haar glimlach en haar geduld alleen maar een verdedigingsmechanisme. Doet ze niks anders dan de dagen doorstaan.

Doorstaan. Is een mooi woord. Niet doorslaan. Doorstaan.

Rilke heeft geschreven: Het gaat niet om overwinnen, maar om doorstaan. Dat is wat we moeten doen. De dingen doorstaan. Net als Carla. Je moet verder.

Laatst zag ik een reclamecampagne met een oproep tot solidariteit. #weeseensaardig.

Ik weet niet meer precies wat de zin was, maar het kwam hierop neer: Als jij besluit om de trambestuurder niet in zijn gezicht te spugen, omdat hij op het punt staat te vertrekken, precies op het moment dat jij aankomt, ben je aardig.

Je bent heel aardig, omdat je de trambestuurder niet in zijn gezicht hebt gespuugd, ook al is hij vertrokken, precies op het moment dat jij aankomt.

Ik zou zeggen dat je gewoon oké bent als je besluit om de volgende tram te nemen.

Ik ben opgehouden met rennen in het leven. Ik rende altijd.

O nee, ik heb de metro gemist. O shit, ik kom te laat. Oef, ik bel meteen. 'Hé! Hebben jullie al geaperitieft? Hoe bedoel je, iedereen gaat nu? O nee, zo jammer, ik kom eraan. A oké. Maar we kunnen er toch nog eentje drinken? Welk feestje? Nu? Ja natuurlijk! Ik kom daarheen. Nee, wil ik ook voor geen goud missen dat feestje! Ben iets later, moet op de metro wachten. Maar ik kom hè. Me niet achterlaten. Daag.'

69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, wow wow wow wow wow.

Mooi niet.

69.

Geduld is echt iets goeds. Misschien is ons geduld opgeraakt? We willen altijd sneller en sneller en we zijn boos op onszelf, op de ander, omdat we niet nog sneller kunnen. Ik ben opgehouden met rennen in het leven. Of had ik dat al gezegd?

Natuurlijk denk ik weleens, is dit alles? Ik heb Communicatiewetenschappen gestudeerd aan de Universiteit van Milaan. Daarna heb ik me gespecialiseerd in marketingstrategieën. Ik heb gewerkt, ik werd ontslagen. Ik was thuis.

Waar wachtte ik thuis op. Ik weet niet meer waarop ik wachtte. Het is beter hier wachten dan thuis.

Vandaag sta ik in de rij voor mevrouw D'Angelo. Ze heeft een goed leven. Ze is een zeer geliefde fotografe. Altijd onderweg. Ieder telefoongesprek begint zo: 'Luister, ik kan nu echt niet praten, ik moet nog foto's afwerken en over een half uur naar de opening in galerie Orlandi.' Of: 'Ik ben net geland in Londen en mijn speech is nog niet af!' Of: 'Heb je het recept opgehaald voor Ludovica?' Ludovica is haar dochter. Een mooi meisje, vol zelfvertrouwen. Een meisje dat nooit op iets of iemand hoeft te wachten. Alles komt naar Ludovica toe. Zoals alles naar mevrouw D'Angelo toe komt.

De paspoortfoto van mevrouw D'Angelo is fenomenaal. Een ontspannen en vrolijk gezicht. Het gezicht van iemand die ervan overtuigd is dat morgen nog leuker zal zijn dan vandaag. En vandaag was al fantastisch.

69.

Het begon in juni 2013, ik werkte als hoofd marketing bij een bedrijf, dat in twee maanden tijd plots naar het buitenland verhuisde. Toen raakte ik samen met een paar anderen, het was maar een klein bedrijf, mijn baan kwijt. Ik ben brieven gaan schrijven, solliciteren overal, de hele procedure, en na zes maanden was er eigenlijk nog niks gebeurd. Ik had geen enkel nieuw werk gevonden. Op een ochtend, hebben we het over januari 2014, terwijl ik in de rij stond bij het postkantoor, om mijn eigen rekening te betalen, ging er een lampje branden: waarom niet in de rij staan voor anderen?

Er waren heel veel mensen in het postkantoor. Niemand vindt het fijn om in de rij te staan. Is tijdverspilling. Mensen houden niet van wachten. Ik kwam thuis, ongelofelijk blij met dit idee, totaal absurd, maar daarom vond ik het juist goed. Ik vertelde het aan een vriendin, ze zei je bent gek, in de rij staan voor anderen, dat doe je niet. Ik zei, ik weet het niet, ik denk van wel, maar we zullen zien.

Toen heb ik een flyer gemaakt, ik heb er 5000 laten drukken, en ik die ben ik gaan uitdelen in Milaan. Aan voorbijgangers, onder ruitenwissers, bij bedrijven, winkels, restaurants, overal eigenlijk.

'Vanaf vandaag is jouw rij voor mij. Tarief: tien euro per uur. Alleen voor effectieve wachttijd.'

Dus hier sta ik. Dit is mijn werk.

Ik sta 's ochtends op om 6.30, ik doe alles met de auto en organiseer mijn afspraken op basis van waar ik moet zijn en wat voorrang heeft die dag, om de reistijd zo kort mogelijk te houden. Ik prepareer alle documenten de avond van tevoren, zorg dat mijn iPad opgeladen is en kies mijn kleren voor de volgende ochtend.

Mijn dagen zijn altijd anders. Het is belangrijk dat je goed kunt reageren op de verschillende situaties waar je in komt. Het is een baan die me

verrijkt heeft. Mentaal. Het is complex werk, nooit repetitief. Het heeft mijn blik op de tijd veranderd.

Soms, als ik in de rij sta, heb ik het verlangen om poëzie te lezen, ik houd ervan gedichten uit mijn hoofd te leren. Ik ken er nu 53. Wie had dat gedacht! Voor mij is het als een medicijn. Het verzet mijn gedachten. Ik gebruik verder geen medicijnen.

Ik neem alleen berendruif tegen blaasontsteking. Ik heb een zwakke blaas. Altijd al gehad. Dat is het enige nadeel van deze baan. Van wachten moet je plassen en de wc's zijn meestal vies.

Ook essentieel als je dit werk wilt doen, behalve goeie schoenen en sigaretten, je moet altijd zakdoekjes meenemen.

NEEM PAPIER MEE, want dat is er nooit. Ik zou op een dag wel de idioot willen ontmoeten die denkt dat vrouwen het fijn vinden om uit te druppelen in hun onderbroek. Net zoals ik de geniale uitvinder zou willen ontmoeten van de Franse hurk-wc.

Druppelen op je schoenen is gewoon kut. Punt.

Ik ga roken.

69.

Ja ik ga roken.

Buiten is het warm. Er zijn veel vrouwen die roken. Ik tel er acht. En drie mannen. Wie weet of we meer stress hebben, wij vrouwen. Of simpelweg meer tijd om hier te wachten. Ik weet het niet. Ik hoor soms over de stress van moeders die werken. Je ziet ze in de metro. Hoge hakken, goed opgemaakt, enorme handtas, brullend in de telefoon dat ze eraan komen. Ze moeten alleen nog even brood kopen en voor hun kinderen een paar boeken halendie vandaag aangekomen zijn en dan zijn ze thuis. Meteen. Half uurtje, niet langer. Vermoeide gezichten. Doodmoe zijn ze. Maar dat laten ze niet zien. Ze doen alsof ze nog alle energie hebben om te koken, te lezen met hun kinderen, te luisteren naar hun man.

Maar wat ik zeg ik nu. Wat weet ik ervan. Ik ben nog nooit moeder

geweest.

Ik ga terug naar binnen.

‘Nee, u kunt me niet zo wegsturen. Ik heb alles ingevuld. Vorige keer zeiden ze dat ik alleen dit formulier moest meenemen, nee, nee, dat kan niet, ik heb dat papier nodig.’

Arme man.

Maar het heeft geen zin. Dit is het systeem. De bureaucratie is bedacht om niet begrepen te worden.

Volgens Altro Consumo, de Consumentenbond, staan we jaarlijks gemiddeld 400 uur in de rij.
Dat zijn 16 dagen.

Nog steeds 69.

Leuk hè, wachten?

Wat kunnen we doen? We zouden ons kunnen irriteren, omdat de mensen te dicht bij ons staan, in ons oor schreeuwen, verzonken zijn in hun telefoons, onophoudelijk zuchten, ons überhaupt niet opmerken of voordringen en dan doen alsof ze geen idee hebben wat er gebeurd is. Of we zouden deze chaos kunnen omarmen. De rij is als het leven. Kijk mij, ik maak er deel van uit.

Geen mens is een eiland, in zichzelf besloten;
ieder mens is een stukje continent, deel van het vasteland.

Als een kluit aarde wegspoelt in zee, krimpt Europa,
alsof het een voorgebergte is,
alsof het het huis van je vrienden is,
alsof het het jouwe is.

De dood van eenieder neemt iets van mij weg, omdat ik deel uitmaak van de mensheid;

vraag daarom nooit voor wie de doods klok luidt; ze luidt voor jou.

John Donne. Zeventiende eeuw.

We zijn niet alleen.

Ik nu misschien een beetje.

Maar het is goed.

Ik snap wel dat mensen denken dat ik geen geluk heb. In de rij staan. En toch is geen geluk hebben niet altijd negatief. Je kunt het ook accepteren.

Het in de ogen kijken en denken, ja, het is goed, ik heb het niet gehaald. Ik kon het niet, ik heb gefaald. Ik had een andere weg kunnen kiezen, maar ik heb deze genomen. Niks dramatisch. Gewoon zoals het is.

Nog altijd 69.

Vanavond hebben jullie geen geluk. We zijn hier nog wel even.

Toen ik net buiten stond te roken, zat er een non. Ook nonnen moeten wachten in de rij.

Ze at een pizza uit de doos. Ik moest lachen om het beeld, weet niet waarom. Alsof nonnen geen pizza mogen eten. En al helemaal niet uit een doos. Ik weet het niet. Als ze maar gebeden heeft van tevoren.

Ik geloof helaas niet in God. En ik eet ook geen pizza. Voor dit werk heb je vitamines nodig, proteïne, natuurlijke suikers. Klinkt gek, maar je hebt veel energie nodig, anders houd je het niet vol. Bananen bijvoorbeeld. Wist je dat je van bananen gelukkig wordt?

‘Dag mevrouw D’Angelo. Nee, nee, nog niks. We zijn bij 69. Misschien een uurtje. Ja lang leve de bureaucratie! Lang leve de inefficiëntie! Geen zorgen, tot later.’

Wat een geweldige stem. Fris en jong. Ze is 53. Rood haar. Maar van dat mooie, natuurlijke rode haar. Rode krullen. Als je haar ziet, lijkt het iemand die nergens spijt van heeft. Dat is moeilijk te geloven toch? Hoe is het mogelijk om nergens spijt van te hebben? Hoe ziet het gezicht eruit van iemand die nooit spijt heeft?

Ik heb al spijt na het versturen van een WhatsApp-bericht. Shit, te amicaal. Foute toon. Niet te volgen.

Maar ik moest wel antwoorden, hallo, ik kon niet de enige zijn die niet antwoordt in de groep. In de groep. Je bent toegevoegd aan de groep. Het idee dat je altijd onmiddellijk moet reageren, onmiddellijk aanwezig zijn. Niet eens een minuut nemen om te reflecteren. Niet overdrijven met de hartjes, maar ook niet te zuinig zijn met de emoticons.

Het echte probleem is dat ik vaak niet weet wat ik moet zeggen, hoe ik moet reageren, ik heb niks toe te voegen aan de 32 berichten die al door anderen geschreven zijn. Ik zou ze het liefst wegdoen, al die groepen. Maar ik verdraag de zin niet: Het nummer 33899732 heeft de groep verlaten. Zo dramatisch, drastisch. Heeft de groep verlaten. Definitief. Ik verlaat jullie. Ik ga weg van jullie. Ik keer me tegen de groep.

Wat een ellende.

Ik heb veel spijt.

Van alle momenten dat ik niets heb gezegd, van alle woede-uitbarstingen, alle voorstellen die ik afsloeg, omdat ik dacht dat het beste nog moest komen, van alle onzekerheid en teleurstelling in mijzelf, dat ik niet geprotesteerd heb, althans niet op een constructieve manier. Ik dacht dat het leven op een dag makkelijker zou worden, maar het is onmogelijk jezelf te ontvluchten, je eigen hoofd en je gedachtes.

Ik kan niet iemand anders worden. Ook al zou ik dat willen.

Dus nu wacht ik. Ik sta in stand-by. Het is goed. De wind zal me brengen.

Als ze wil bidden
gaat ze naar het gemeentebad
zet badmuts op en brilletje
gaat het water in,
maar is niet in staat om iets te vragen,
of misschien gelooft ze er niet in.

Dus zwemt ze en zegt
hier ben ik,
maakt nog een slag,
en weer hier ben ik,
hier ben ik, bij iedere slag.
Hier ben ik voor jou
Jij, water en chloor
en deze drijvende lijven als zwaardvechters.

En in de kleedkamer, daarna, als ze klaar is
voelt ze altijd vreugde—
bijna alsof ze is vervuld
van iets waar ze niet om heeft gevraagd,
iets dat ze niet wist. Waarvan ze nooit zal weten
wat het was.

Mariangela Gualtieri. 2012.

Toen ik begon in 2014, belde een journalist na een paar weken en hij
vroeg: Zou je een naam geven aan dit beroep?

Een naam? Tot dat moment had ik er nooit over nagedacht. Ik werd
wel 'rijvrouw' genoemd, of 'wachtvrouw', maar dat vond ik helemaal
niet goed.

En op dat moment, in de 10 seconden dat hij wachtte totdat ik
antwoord zou geven, dacht ik: Codista. Codista zou de naam kunnen
zijn voor deze baan. Want de essentie van mijn werk is de coda, de
rij.

Het woord bestaat in het woordenboek, ja, nu wel, o.a. in de
Treccani, Treccani.it.

Na dat interview is het een zelfstandig naamwoord geworden,
mannelijk/vrouwelijk, om iemand te duiden die in de rij staat voor
anderen.

Ja, het is een nieuw Italiaans woord!

Vervolgens heb ik een nationaal contract opgesteld voor het beroep van
codista en daarmee is het nu een erkende baan. Er zijn meer dan 650
codista's in Italië. Ik heb cursussen gegeven. Het is nu officieel.

Ik herinner me één van mijn eerste cliënten, Annamaria. Ik heb drie jaar voor haar gewerkt. Ze zei: 'Het is helemaal niet gek. Een codista moet je betalen! Ik geef jou liever 10 euro en dat jij gaat. Voor iemand die werkt, ben je een enorme hulp. Anders moet ik een dag vrij nemen om al die dingen te doen. Voor wie werkt is het niet te doen. Je hebt gelijk dat je geld vraagt.'

Naast mij kijkt een man op zijn telefoon naar het nieuwe model van een Tesla cybertruck. Twee vrouwen praten zacht. Achter in de hoek zit een jong koppeltje. Zij is heel mooi met donker haar, hij houdt haar hand stevig vast, alsof hij bang is haar op dit moment te verliezen. Achter mij broemt een man: 'Tijd ontbreekt altijd.'

'Ja, u heeft gelijk.'

'Als er iets is in het leven dat ontbreekt, is het niet geld, maar de tijd om uit te voeren wat je hoofd verlangt. Dat is de tijd. Die is er nooit. De tijd verdwijnt vanzelf.'

De man naast mij heeft de Tesla ingeruild voor grappige filmpjes van katten die vallen, borden met eten, enorme tieten, dronken vrienden, nog meer auto's, zwervers die weggestuurd worden, nog meer borden met eten, nog meer grappige katten die vallen, Spritz Aperol op een pleintje, Spritz Aperol in Barcelona, Spritz Aperol.

Doet me denken aan Annamaria: 'Vroeger zag ik de tijd als iets waarvan er nooit genoeg was. Ook aan tafel. Ik at rennend. Altijd haast. Alles vloog aan me voorbij en ik liep achter de tijd aan. Ik was altijd te laat. Ook als ik niks te doen had, deed ik het toch snel. Altijd die haast.'

Voor een codista is de wereld andersom. Ze wil niet de eerste zijn. Ze is liever de laatste. Hoe sneller de wereld gaat, hoe meer ik vertraag. Ik ga tegen de stroom in. Als een zalm.

Het is mooi werk. Het lijkt misschien saai en simpel. Maar dat is het niet. Absoluut niet.

Het vereist programmeren, organisatie, concentratie, soms is het lastig, het is een baan waarbij het niet altijd eenvoudig is de juiste oplossing te vinden. Het is afwisselend. Er zijn duizenden, duizenden mogelijke dossiers.

Het is apart. Dat wel. Het geeft me de mogelijkheid om allerlei soorten mensen te ontmoeten, iedere dag, nooit dezelfde. Het leert me om flexibel te zijn, nooit star, me steeds aan te passen en met iedere, soms ondenkbare, situatie om te gaan. Het maakt me vloeibaar, transparant, open voor iedere vraag en oproep die zich aandient. Ik vind er de zin van de dingen.

79. 79?

Wat is er gebeurd? Was ik afgeleid? Het wordt warm, ook hier binnen.

Het is me opgevallen in al die jaren, wanneer het een mooie dag is, warm en zonnig, dat de rijen veel langer zijn. Is raar toch? Als het niet voor mijn werk was, zou ik gaan als het regent.

93% van alle handelingen kan ik zelf uitvoeren. In sommige gevallen kan het niet met een volmacht. Bijvoorbeeld bij een paspoort. Als die vernieuwd moet worden, dan moet je zelf gaan. Daarvoor kan je niemand machtigen.

Alles draait om vertrouwen. Ik werk met privé-informatie van mensen, persoonlijke gegevens. Als er geen vertrouwen is, dan gaat het niet.

Ik heb nu het paspoort van mevrouw D'Angelo bij me.

81.

Ik heb honger. Ik denk aan de non met haar pizza.
Ik eet mijn banaan.

81.

Nou, kop op, er zijn nog maar 46 wachtenden voor ons. Zoveel pech

hebben jullie vanavond ook weer niet! Toen ik in de rij stond voor de iPhone 7 heb ik acht uur buiten gewacht bij de Media World. Ik heb geslapen voor de Scala om twee kaartjes te kopen op het eerste balkon voor La Traviata. O ja, voor het boek 'Memories' van Claudia Schiffer heb ik vijf, zes uur gewacht. Voor een handtekening. Een keer in Rome zeven uur voor een nieuw Zwitsers horloge. Voor van alles eigenlijk. In de rij voor de Ittica markt op zaterdagochtend. Backstage passen voor Beyoncé. Dat zijn rijen waarin je uren naast anderen staat te wachten, je kletst wat, er worden grapjes gemaakt. Maar er is de meeste vraag naar de Belastingdienst, de gemeente, het UWV.

Vervolgens hangt de sfeer tijdens het wachten erg af van wat je moet doen. Ik heb in de rij gestaan met wanhopige ouderen, die het pensioen van hun partner verloren hadden, klagende vrouwen in het postkantoor, die hun lunchpauze hadden opgeofferd, uitzinnige voetbalfans die de laatste kaartjes bemachtigd hadden voor een vriendschappelijke wedstrijd Inter-Milan.

Maar de mooiste rij die ik ooit gezien heb is achter mijn huis. De Peruviaanse ambassade. Terwijl ze wachten, koken en eten ze. Het lijkt net een dorpsfeest.

Ik ga roken.

Het is allemaal begonnen als een uitdaging, een provocatie. Kijk mij. Ik ben 41, afgestudeerd, capabel, ik wil werken, dus ik ga in de rij staan.

Ik kan geen werk vinden, prima, dan verzin ik zelf werk. Ik geef niet op. Ik ga door en ik zoek iets om me nuttig te maken. Voor mezelf en voor anderen.

Voor mij is werk een kwestie van waardigheid.

Er zijn zoveel mensen die hun baan verliezen en willen werken. Ik vind dat als in een beschaafd land, waar dan ook, een serieus en opgeleid iemand wil werken, die kans moet krijgen. Maar die garantie is er niet altijd. En dat is niet goed.

Codista. Absurd niet? In de rij voor anderen.

Ik vind het leuk werk. Het doet me vergeten, vandaag ben ik mevrouw D'Angelo, morgen de vrouw van advocaat Sanna en overmorgen nog iemand anders. Het doet me de dagen vergeten dat ik bij het uitzendbureau zat, samen met honderden anderen op zoek naar werk, dat ik alleen thuis lunchte, alle mails die begonnen met de zin: Dank u wel voor uw aanmelding. We zijn in de volgende fase van de sollicitatieprocedure en helaas bent u vooralsnog niet geselecteerd. Geachte, ik informeer u hierbij dat de voorselectie heeft plaatsgevonden en uw profiel is niet positief gebleken. Dank voor het sturen van uw gegevens, wij zullen onmiddellijk contact met u opnemen als uw cv overeenkomt met het profiel dat wij zoeken. We nemen uw gegevens in acht en sturen u, zo nodig, een feedback. Wij wensen u veel succes in de toekomst. Via deze mail moeten wij u helaas berichten dat wij voor een ander profiel hebben gekozen. We hebben een ander gekozen, altijd een ander. Maar ik ben een ander profiel. Ik ben iemand anders. Als jullie willen, ben ik iemand anders.

Ik ga naar binnen.

120. We zijn er bijna.

'Dag mevrouw D'Angelo? Tuurlijk, maakt u zich geen zorgen.'

Nooit opent zich de poort. Het raam is zoo hoog
Dat zij eerst de aarde ziet in wijde verte:
De stroom omarmt het bosch in blauwen boog;
Door 't groen gaan roode vogels, ranke herten.

Niets weet zij van het levensspel daartusschen;
Maar het moet schoon zijn, want zij mist het zeer.
Zij wil omhelzen, vindt niets om te kussen
Dan haar eigen schouder, rond en koel en teer.

Jan Jacob Slauerhoff. 1932.

De codista verkleedt zich op het toneel als mevrouw D'Angelo

127.

'Goeiemiddag, ik ben mevrouw D'Angelo.
Ik zou graag mijn paspoort willen vernieuwen.'

La codista van Marleen Scholten/Acteursgroep Wunderbaum ging in première op 31 mei 2021 tijdens het FOG festival in Triennale Milano Teatro, de Nederlandse première was op 14 juni 2021 tijdens het Holland Festival in Amsterdam

van en met	Marleen Scholten
regieassistentie	Dafne Niglio
licht	Emanuele Cavalcanti
kostuumadvies	Lotte Goos
productie	Acteursgroep Wunderbaum en Associazione TRAK
coproductie	Theater Rotterdam
residentie	OTSE Officine Teatrikes Salento Ellada

www.wunderbaum.nl

met dank aan Giovanni Cafaro, Paolo Aniello, Pietro Valenti, Paolo Mastromo, Bas Ernst, Umberto Angelini, Zona K-Milano, NTGent en Liesje Schreuders

in samenwerking met Ambassade en Consulaat-Generaal van het Koninkrijk der Nederlanden
met ondersteuning van Centro di Residenza della Toscana, Kilowatt festival, Fonds Podiumkunsten en Gemeente Rotterdam

Marleen Scholten (1978) is actrice en mede-oprichter van Acteursgroep Wunderbaum. Ze studeerde af aan de Toneelacademie Maastricht. Sinds de oprichting in 2001 maakte ze samen met het gezelschap ruim 45 voorstellingen die nationaal en internationaal speelden. Wunderbaum is een collectief dat zelf schrijft, speelt en regisseert. Ze zijn onderdeel van Theater Rotterdam en sinds 2018 geven ze gezamenlijk artistiek leiding aan Theaterhaus Jena. Marleen verhuisde vijf jaar geleden naar Italië. Daar maakte en speelde ze o.a. *Wie is de echte Italiaan?*, *Het nationale lied*, *De geschiedenis van mijn stijfheid* en *Comizi d'amore 2020*, gebaseerd op de gelijknamige documentaire van Pier Paolo Pasolini. Voor de tekst *La codista* won Marleen in Italië de nationale toneelschrijfprijs Antonio Conti. Acteursgroep Wunderbaum ontving o.a. The Total Theater Award, de Prosceniumprijs en de Mary Dresselhuysprijs.